

Lovforslag nr. L 32. Fremsat den 8. oktober 1998 af arbejdsministeren (Ove Hygum)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

(Udvidet ungeindsats, afkortning af dagpengeperioden, fremrykning af aktivperioden m.v.)

§ 1

I lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., jf. lov-bekendtgørelse nr. 587 af 10. august 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 41 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Personer, der har afsluttet en erhvervs-mæssig uddannelse af mindst 18 måneders varighed, har uanset bestemmelsen i *stk. 1, nr. 2*, ret til optagelse, selv om de ikke er fyldt 18 år.«

Stk. 2-7 bliver herefter *stk. 3-8*.

2. I § 41, *stk. 7*, ændres »3 og 4« til: »4 og 5«.

3. § 52 a affattes således:

»§ 52 a. Medlemmer under 25 år, der har erhvervet ret til dagpenge, jf. § 53 og § 54, kan modtage dagpenge efter § 51, jf. § 47 og § 70, i en periode på sammenlagt 6 måneder inden for 9 måneder. Der erhverves ret til påbegyndelse af en ny periode, hvis medlemmet dokumenterer på ny at have haft beskæftigelse i det omfang, der er nævnt i § 53, *stk. 2 og 5*.

Stk. 2. Efter udløbet af perioden i *stk. 1* har medlemmet i en periode på 42 måneder inden for 57 måneder, jf. dog § 55 a, ved deltagelse i et tilbud efter lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik, bortset fra tilbud efter lovens kapitel 6 samt medlemmer omfattet af § 32 a eller § 34, ret til at modtage et beløb, der sammenlagt med den lediges indtægt ved tilbudet efter fradrag af arbejdsmarkedsbidrag svarer til dagpengenes højeste beløb pr. uge for henholdsvis fuldtidsforsikrede og deltidsforsikrede, jf. § 47 og § 70. Befordringsgodtgørelse medregnes ikke efter 1. pkt.

Stk. 3. I uger, hvor medlemmet ikke er i tilbud efter lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik, jf. *stk. 2*, har medlemmet ret til at modtage dagpenge efter § 51, jf. § 47 og § 70. Dog har medlemmer, der har modtaget eller skal modtage tilbud efter § 32 a i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik, ret til 50 pct. af højeste dagpenge, jf. § 47 og § 70. Et medlem, som er fyldt 25 år, har uanset 2. pkt. ret til dagpenge beregnet efter § 51.

Stk. 4. Ved beregning af perioder efter *stk. 1 og stk. 2* medregnes ligeledes perioder, hvor et ledigt medlem deltager i tilbud efter kapitel 5-7 og 9-10 i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik og efter kapitel 11 a, hvis arbejdsløsheds-kassen udbetaler ydelsen under uddannelse, perioder med godtgørelse for tab af indtægt eller arbejdsmulighed og elevstøtte efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser, samt perioder med ydelser, der træder i stedet for dagpenge.

Stk. 5. Perioder med orlov til børnepasning efter lov om orlov samt perioder, hvor medlemmet har modtaget dagpenge efter afsnit IV i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel eller på grund af uarbejdsdygtighed har været uden arbejde, medregnes ikke i perioderne efter *stk. 1 og stk. 2*. Tilsvarende gælder for perioder med støtte efter lov om social service til pasning af handicappet barn og pasning af nærtstående, der ønsker at dø i eget hjem.

Stk. 6. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter efter forhandling med Landsarbejdsrådet nærmere regler for anvendelsen af *stk. 1-5*, herunder regler om periodernes varighed og beregning efter *stk. 4 og stk. 5*«.

4. § 52 b - § 52 d ophæves.

5. I § 52 e, 1. pkt., ændres »§ 52 b, stk. 1, 1. pkt.« til: »§ 52 a, stk. 1«.

6. I § 52 f ændres »§§ 52 a-e.« til: »§ 52 a og § 52 e.«.

7. I § 53, stk. 2, ændres »§ 55, stk. 1 og 5,« til: »§ 52 a, stk. 1, og § 55, stk. 1 og 5,«.

8. I § 53, stk. 5, ændres »§ 55, stk. 1, 2 og 5,« til: »§ 52 a, stk. 1 og 2, og § 55, stk. 1, 2 og 5,«.

9. I § 55, stk. 1, ændres »24 måneder inden for 36 måneder, jf. dog § 55 a.« til: »12 måneder inden for 18 måneder, jf. dog § 52 a, stk. 1.«.

10. I § 55, stk. 2, ændres »48 måneder« til: »48 måneder, jf. dog § 52 a, stk. 2, og § 55 a,«.

11. I § 55, stk. 4, ændres »50 år« til: »55 år«.

12. I § 55, stk. 7, 1. pkt., ændres »på grund af sygdom, barsel eller« til: »har modtaget dagpenge efter afsnit IV i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel eller på grund af «.

13. § 55 a affattes således:

»§ 55 a. Perioder, hvor medlemmet modtager sygedagpenge efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, jf. dog § 52 a, stk. 5, og § 55, stk. 7, medregnes i perioderne efter § 52 a, stk. 1 og 2, samt § 55, stk. 1, 2 og 5. Sygdomsperioder efter medlemmets 60. år medregnes dog ikke i perioden efter § 55, stk. 5.

Stk. 2. Overstiger en periode med sygedagpenge 6 uger, forlænges perioden i § 52 a, stk. 2, og § 55, stk. 2, med den periode, der ligger ud over de 6 uger.«.

14. I § 58, stk. 1, nr. 3, udgår: »i ledighedsperioden«.

15. § 58, stk. 1, nr. 3, litra a og b, affattes således:

a) dagpenge, der udbetales efter § 52 a, stk. 1, eller § 55, stk. 1,

b) dagpenge, der udbetales efter § 52 a, stk. 2, eller § 55, stk. 2,«.

16. I § 59 indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen kan efter forhandling med Landsarbejdsrådet fastsætte regler om, at visse former for beskæftigelse, der udføres som en del af det civile beredskab, og som ikke er et led i medlemmets

hovedbeskæftigelse, ikke medregnes ved opgørelsen af overskydende timer efter stk. 2.«.

17. I § 63, stk. 2, ændres »6 måneders ledighed inden for 12 måneder,« til: »3 måneders ledighed inden for 6 måneder,«.

18. I § 64, stk. 1, ændres »§ 55« til: »§ 52 a eller § 55«.

19. § 64, stk. 3, 1. pkt., affattes således:

»For et medlem, der har en pensionssag under behandling, gælder reglerne i stk. 1 og 2 fra den 1. i måneden efter, at der er forløbet 3 måneder fra det tidspunkt, hvor behandlingen af pensionssagen er påbegyndt, jf. lov om social pension.«.

20. I § 64, stk. 3, 3. pkt., ændres »Afslås pensionsansøgningen,« til: »Tilkendes medlemmet ikke pension,«.

21. § 75 h, stk. 6, ophæves.

Stk. 7 og 8 bliver herefter stk. 6 og 7.

22. I § 76, stk. 1, 1. pkt., ændres »der ikke kan pålægges bidrag efter stk. 7 og 8« til: »der fritages for at betale bidrag, jf. stk. 7«.

23. I § 76, stk. 1, sidste pkt., ændres »§ 52 c, stk. 2,« til: »§ 52 a, stk. 3, 2. pkt.,«.

24. I § 76, stk. 6, 2. pkt., ændres »stk. 7 og 8« til: »stk. 7«.

25. § 76, stk. 7 og 8, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 7. Direktøren for arbejdsløshedsforsikringen fastsætter efter forhandling med Landsarbejdsrådet nærmere regler om, at medlemmer, som ved domstols- eller administrativ afgørelse er berøvet deres frihed, kan blive fritaget for at betale medlemsbidrag efter stk. 4. Der kan endvidere fastsættes regler om, at andre grupper af medlemmer kan fritages for at betale medlemsbidrag, når særlige omstændigheder taler herfor.«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1999.

§ 3

Stk. 1. Arbejdsløshedsforsikringslovens § 52 a, som affattet ved § 1, nr. 3, finder anvendelse fra den 1. januar 1999, på ledige under 25 år med

en uddannelse, jf. § 41, stk. 1, nr. 3, litra b, når de regnet fra **8. oktober 1998**, har haft 6 måneders ledighed inden for 9 måneder. For medlemmer, der ved overgangen til aktivperioden har modtaget dagpenge i mere end 6 måneder, reduceres aktivperioden efter § 52 a, stk. 2, som affattet ved § 1, nr. 3, med ledigheden ud over de 6 måneder.

Stk. 2. Arbejdsløshedsforsikringslovens § 55, stk. 1, som affattet ved § 1, nr. 9, har virkning for medlemmer, der påbegynder en dagpengeperiode den 1. januar 1999 eller senere. Medlemmer, der senest påbegynder en dagpengeperiode den 31. december 1998 kan modtage dagpenge efter § 51, jf. § 47 og § 70, således:

- 1) i perioden fra den 1. januar 1999 og frem til den 1. januar 2000 i sammenlagt 18 måneder inden for 30 måneder,
- 2) fra den 1. januar 2000 i sammenlagt 12 måneder inden for 18 måneder.

Stk. 3. § 1, nr. 11, finder ikke anvendelse i forhold til medlemmer, der er fyldt 50 år før den 1. januar 1999.

Stk. 4. Arbejdsløshedsforsikringslovens § 55 a, som affattet ved § 1, nr. 13, har virkning for sygdomsperioder, der påbegyndes den 1. januar 1999 eller senere.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov nr. 114 af 24. marts 1970 om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Folketingstidende 1969-70, FF. sp. 3222, 3605 og 4473, tillæg A sp. 2369, tillæg B sp. 673, tillæg C sp. 321) er senest bekendtgjort ved lovekendtgørelse nr. 587 af 10. august 1998.

Dette lovforslag skal ses i sammenhæng med de øvrige lovforslag om den 3. fase af arbejdsmarkedsreformen, som regeringen samtidig fremsætter. (Lov om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik (Tidlig aktivering m.v.) og Lov om ændring af lov om orlov og lov om arbejdsmarkedsuddannelser (Lediges muligheder for selvvalgt orlov til uddannelse og selvvalgt deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser)).

Forslagene har tilsammen som overordnet målsætning at nedbringe strukturledigheden yderligere, at øge det effektive arbejdsudbud og at give ledige bedre muligheder for at komme i beskæftigelse på et mere rummeligt og fleksibelt arbejdsmarked.

Lovforslaget indebærer ændringer af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. på følgende områder:

- 1) Udvidelse af målgruppen for ungeindsatsen (kap. 9a)
- 2) Fremrykning af aktivperioden og afkortning af den samlede dagpengeperiode (§ 55)
- 3) Reglerne om forlænget dagpengetilskud for 50-59 årige (§ 55)
- 4) Reglerne om sygdoms indflydelse på dagpengeperioden (»død periode«)
- 5) Rådighed - overgangen fra »passende« til »rimeligt« arbejde

Derudover indeholder lovforslaget justeringer af overvejende teknisk karakter og ændringer om:

- 6) Optagelse (§ 41)
- 7) Timeoverførsel for beskæftigelse ved det civile beredskab (§ 59)
- 8) Kontingentfritagelse (§ 76)

1) Udvidelse af målgruppen for ungeindsatsen

Den særlige ungeindsats har hidtil omfattet ledige unge under 25 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse. Ungeindsatsen har resulteret i, at mange af disse unge er kommet i gang med en uddannelse eller har fundet beskæftigelse. Denne positive udvikling skal fastholdes samtidig med, at ordningen udvides til at omfatte alle unge under 25 år, herunder unge med en erhvervskompetencegivende uddannelse, som hidtil er blevet aktiveret efter de almindelige regler om ret og pligt til aktivering.

Desuden er forslaget en udmøntning af EU's målsætning om, at alle unge ledige under 25 år skal have et tilbud om aktivering allerede ved 6 måneders ledighed.

Da ungeindsatsen herefter omfatter alle unge ledige under 25 år, foreslås det, at indsatsen ændres fra en særlig aktiveringsindsats i dagpengeperioden til at være en del af den almindelige aktivperiode. Dette gøres ved at fremrykke aktivperioden for unge under 25 år til efter 6 måneders ledighed inden for 9 måneder.

Efter de nugældende regler bliver unge i ungeindsatsen aktiveret i dagpengeperioden, men følger i øvrigt reglerne i aktivperioden.

Ændringen, hvorefter ungeindsatsen bliver en del af aktivperioden, er primært af teknisk karakter, men giver desuden et mere reelt billede af de unges lediges ret og pligt til aktivering.

Forslaget indeholder derudover et element af regelforenkling, idet Arbejdsformidlingen og arbejdsløshedskasserne fremover vil kunne følge aktivperiodereglerne. De særlige regler om uddannelse til unge uden en erhvervskompetencegivende uddannelse, jf. lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik § 32 a, vil dog fortsat gælde, for at sikre de unge så bred en vifte af uddannelsesmuligheder som muligt.

Der henvises til det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

2) Fremrykning af aktivperioden og afkortning af den samlede dagpengeperiode

Det foreslås, at den 2 årige dagpengeperiode afkortes med 1 år, således at dagpengeperioden fremover er på 1 år. Herefter overgår den ledige til den 3 årige aktivperiode. Den samlede ydelsesperiode vil således fremover være 4 år.

Reglerne om indsatsen over for ledige i aktivperioden er fastsat i lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik. Der henvises til det samtidig fremsatte forslag til ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

En afkortning af dagpengeperioden vil betyde, at aktivering reelt fremrykkes til allerede efter 1 års ledighed.

En fremrykket indsats vil bidrage til en fortsat forbedring af arbejdsmarkedets struktur på to områder. For det første vil den bidrage til en styrket opkvalificering af ledige og dermed forebygge langtidsledighed og flaskehalsproblemer på både kort og langt sigt. For det andet vil fremrykningen betyde en tidligere og mere reel rådighedsafprøvning og vil generelt øge den lediges mulighed for at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet.

3) Reglerne om forlænget dagpengeter for de 50-59 årige

På grund af den faldende ledighed er de 50-59 årige muligheder for at få beskæftigelse blevet væsentligt forbedret. Undersøgelser viser, at især de 50-54 åriges muligheder for at få beskæftigelse er forbedret. I en situation med stigende efterspørgsel på kvalificeret arbejdskraft er det således væsentligt at fastholde og opkvalificere denne gruppe på arbejdsmarkedet.

Den gældende særrregel, som giver de 50-59 årige mulighed for at forblive på dagpenge uden ret og pligt til aktivering indtil det 60. år, begrænser de lediges incitament til at søge arbejde. Det vurderes endvidere, at selve særrreglens eksistens har medvirket til en forøget langtidsledighed for denne gruppe.

På den baggrund foreslås det at ligestille de 50-54 årige med andre ledige, idet den særlige regel om forlænget dagpengeter for denne gruppe ophæves.

Forslaget kombineres med en øget aktiverings- og formidlingsindsats fra Arbejdsformidlingen over for de 50-59 årige, herunder at de 55-59 årige, der har afsluttet den almindelige ydelsesperiode, får ret og pligt til aktivering i hele perioden med forlænget dagpengeter. Der henvises til det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

4) Reglerne om sygdoms indflydelse på dagpengeperioden («død periode»)

Efter de gældende regler tæller sygdom ikke med i forbruget af ydelsesperioden, og den ledige kan derfor gå meget langt tid som ledig og sygemeldt - og dermed uden kontakt med arbejdsmarkedet - uden at blive omfattet af aktivperioden og ret og pligt til aktivering.

For at sikre at ledige med megen sygdom ikke kommer til at stå uden for arbejdsmarkedet i så lang en periode, at de mister tilknytningen hertil, foreslås det, at perioder med sygdom ikke længere regnes som »død periode« i arbejdsløshedsforsikringsloven.

Med forslaget vil sygdomsperioder, bortset fra perioder hvor medlemmet har modtaget dagpenge efter afsnit IV i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel eller uarbejdsdygtighed, ikke længere kunne udskyde overgangen til aktivperioden. For at sikre at ledige med længerevarende sygdomsperioder ikke reelt mister muligheden for aktivering, foreslås det, at sygdomsperioder ud over 6 ugers varighed forlænger aktivperioden.

I forbindelse med ændringen vil der desuden ske en ændring af rådighedsbekendtgørelsen, så den skærpede rådighedsvurdering, som arbejdsløsheds-kassen skal fortage, når den ledige 3 gange har sygemeldt sig i forbindelse med formidling af arbejde eller aktivering, fremover skal ske allerede efter 2. gang.

5) Rådighed - overgangen fra »passende« til »rimeligt« arbejde

Efter de gældende rådighedsregler kan ledige inden for de første 6 måneders ledighed formidles »passende« arbejde, det vil sige arbejde inden for den lediges faglige område. Efter 6 måneders ledighed, kan den ledige formidles »rimeligt« arbejde, det vil sige arbejde, som kan ligge uden for den lediges faglige område.

Det foreslås, at grænsen for, hvornår den ledige kan formidles »rimeligt« arbejde, fremrykkes til efter 3 måneders ledighed.

Fremrykningen vil øge den faglige mobilitet og vil samtidig være en fordel i situationer, hvor der ikke er passende arbejdskraft i lokalområdet, men dog ledige, der relativt nemt vil kunne overtage arbejdet og derfor vil kunne formidles som rimelig arbejdskraft.

Ved formidling gælder fortsat det almindelige formidlingsprincip om »den, der matcher jobbet bedst«. Det betyder, at Arbejdsformidlingen ved formidling skal tage hensyn til, om der er »passende« arbejdskraft, forinden ledige formidles »rimeligt« arbejde.

F. t. l. vedr. arbejdsløshedsforsikring m.v.

I forbindelse med ændringen vil Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen vurdere, hvordan begreberne »passende« og »rimeligt« arbejde matcher udviklingen på arbejdsmarkedet og fremmer en effektiv formidlingsindsats.

Derudover er det vigtigt at sikre, at administrationen af rådighedsreglerne er så effektiv og professionel som muligt. Der skal derfor tages skridt til at styrke organisation og funktion i kassernes administration. Der skal endvidere udarbejdes en model for tværgående sammenligning af arbejdsløshedskasserne (benchmarking), og Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringens service over for kasserne skal styrkes yderligere.

6) Optagelse

Aldersgrænsen for optagelse i en arbejdsløshedskasse blev pr. 1. januar 1996 hævet fra 16 år til 18 år. Ændringen var et element i et lovforslag om forstærket ungdomsindsats mv., og den havde til formål at tilskynde unge til uddannelse, før de søger ud på arbejdsmarkedet.

Inden for visse områder har unge imidlertid mulighed for at færdiggøre en erhvervsmæssig uddannelse, før de er fyldt 18 år. Det foreslås, at alle, der har gennemført en erhvervsmæssig uddannelse, får samme mulighed for optagelse i en arbejdsløshedskasse.

7) Timeoverførselsreglerne

De af Folketinget i 1995 vedtagne regelforenklinger (lov nr. 359 af 14. juni 1995) på arbejdsløshedsforsikringsområdet indebar bl.a. en ophævelse af reglerne om bierhverv.

Som en konsekvens heraf behandles alle løntimer, uanset om de hidrører fra et medlems hovedbeskæftigelse eller anden beskæftigelse, og uanset beskæftigelsens karakter, ens i relation til arbejdsløshedsforsikringens regelsæt. Det gælder også i relation til reglerne om timeoverførsel, der forud for regelændringen ikke omfattede bierhverv.

I december 1996 blev der af repræsentanter for partier uden om regeringen fremsat et beslutningsforslag (B 88), der havde til formål at ligestille diverse arbejder (fx deltidsansatte brandmænd), der ved siden af en hovedbeskæftigelse udføres som led i det civile beredskab, med borgeligt ombud i relation til arbejdsløshedsforsikringen. Baggrunden for beslutningsforslaget var et ønske fra især Landsklubben for Deltidsansatte Brandfolk om at blive fritaget for arbejdsløshedsforsikringens timeoverførsels- og fradragregler ved beregning af dagpengene i tilfælde af ledighed i hovederhverv som følge af beskæftigelse som deltids-

brandmand. Beslutningsforslaget kom ikke til 1. behandling, men i stedet blev der nedsat en arbejdsgruppe, der skulle afdække visse forhold vedrørende de pågældende erhverv. Arbejdsgruppen afgav rapport den 25. marts 1997.

I december 1997 blev beslutningsforslaget genfremsat (B 63) af repræsentanter for alle partier uden om regeringen. Beslutningsforslaget blev ikke færdigbehandlet.

For at afbøde konsekvensen af ophævelsen af reglerne om bierhverv foreslås det at indsætte en bemyndigelse, der giver mulighed for at undtage visse former for beskæftigelse, der udføres som en del af det civile beredskab, fra timeoverførselsreglerne. Retstilstanden på de områder, som beslutningsforslagene tager sigte på, vil dermed blive, som før reglerne om bierhverv blev ophævet i 1996.

8) Kontingentfritagelse

Det foreslås, at bestemmelserne om fritagelse for betaling af medlemsbidrag ophæves og erstattes af en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter medlemmer, der er frihedsberøvet, kan fritages for at betale medlemsbidrag. Andre medlemmer kan fritages for at betale medlemsbidrag, når særlige omstændigheder taler for det.

Økonomiske konsekvenser for det offentlige

Forslaget skønnes ikke at påvirke de offentlige udgifter.

Med hensyn til forslaget om at ligestille de 50-54 årige med andre ledige, ved at den særlige regel om forlænget dagpenget er ophævet for denne gruppe, vurderes det, at der i øjeblikket maksimalt er 1.000 ledige i alderen 50-54 år, som modtager dagpenge efter særeglen. Disse personer har efter forslaget fortsat ret til forlængede dagpenge, men bliver omfattet af ret og pligt til aktivering. Forslaget berører kun de personer, der mister dagpenget efter den 31. december 1998. Forslaget skønnes at tilskynde flere i aldersgruppen til at være aktivt jobsøgende samtidig med, at der vil ske en styrkelse af aktiveringsindsatsen for de 50-54 årige. Det skønnes på den baggrund, at kun et begrænset antal i aldersgruppen årligt vil miste retten til dagpenge fra 1999 og frem.

For så vidt angår de økonomiske konsekvenser af en udvidelse af målgruppen for ungeindsatsen, fremrykning af aktiveringsperioden og en forstærket aktiveringsindsats over for de 50-59 årige, henvises der til de økonomiske bemærkninger til det samtidig fremsatte forslag til lov om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik (Tidlig aktivering mv.).

Forslaget om at afkorte den samlede ydelsesperiode fra 5 til 4 år skønnes ikke at have økonomiske konsekvenser for det offentlige. De personer, der får afkortet perioden, vil omfattes af den fremrykkede og styrkede aktiveringsindsats og får derved forbedret mulighederne for at komme i ordinær beskæftigelse inden ophøret af den samlede ydelsesperiode. Personer, der inden 1. januar 1999 er i aktivperioden, berøres ikke af afkortningen.

Forslaget om, at sygdomsperioder under 6 uger ikke længere forlænger ydelsesperioden, skønnes ikke at have økonomiske konsekvenser for det offentlige. Forslaget får betydning for de personer, der opbruger den samlede ydelsesperiode, hvilket erfaringsmæssigt er meget få. Hertil kommer, at personer med sygdomsperioder hurtigere overgår til aktivperioden og omfattes af aktiveringsindsatsen og dermed får styrket mulighederne for at opnå ordinær beskæftigelse.

Administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget vil medføre en merbelastning af arbejdsløshedskasserne i forbindelse med det øgede samarbejde med Arbejdsformidlingen om bl.a. målgruppeudpegning og vejlednings- og udviklingsforløb. Endvidere vil en afkortning af dagpengeperioden betyde en administrativ merbelastning i indfasningsperioden.

Forslaget vil ligeledes medføre en merbelastning af Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen i forbindelse med øget tilsyn og servicering af arbejdsløshedskasserne samt ved udarbejdelse og gennemgang af det administrative regelsæt.

Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslagets formål er at forbedre den fremtidige situation på arbejdsmarkedet for ledige ved på et tidligere tidspunkt i ledighedsforløbet at give ret og pligt til uddannelse og aktivering. Hermed opkvalificeres de ledige med henblik på at tilgodese virksomhedernes behov for arbejdskraft og forebygge flaskehalse på arbejdsmarkedet.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget findes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Ligestillingsmæssige konsekvenser

Der henvises til det samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 og 2

Det foreslås, at den generelle 18 års-grænse for optagelse i en arbejdsløshedskasse ikke skal gælde for personer, der har færdiggjort en erhvervmæssig uddannelse af mindst 18 måneders varighed før det fyldte 18. år.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger pkt. 6.

Til nr. 3 og 4

Med forslaget udvides målgruppen til også at omfatte unge ledige med en kompetencegivende uddannelse. Ungeindsatsen omfatter herefter alle unge ledige under 25 år. Samtidig fremrykkes unge lediges aktivperiode til efter 6 måneders ledighed inden for 9 måneder.

Efter de nugældende regler bliver unge i ungeindsatsen aktiveret i dagpengeperioden, men følger i øvrigt reglerne i aktivperioden. Når unge under 25 år har haft 6 måneders ledighed og 18 måneders aktivering i ungeindsatsen, vil de have opbrugt deres nuværende 2-årige dagpengeperiode og vil derfor umiddelbart overgå til aktivperioden.

Med den generelle fremrykning af aktivperioden til efter 1 års ledighed, jf. lovforslagets § 1, nr. 9, vil en stor del af de unge i ungeindsatsen skulle overgå til aktivperioden pr. 1. januar 1999.

En egentlig fremrykning af aktivperioden til efter 6 måneders ledighed er derfor primært af teknisk karakter, men vil derudover gøre det klarere, at aktiveringen sker efter reglerne i aktivperioden og dermed betyde en forenkling af regelsættet.

Reglerne om, hvilke typer aktiveringstilbud den enkelte unge kan tilbydes, og hvilken ydelse, den ledige er berettiget til under aktivering, vil fremover fremgå af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik, hvortil der henvises. Det bemærkes dog, at dimittender fremover vil blive aktiveret på dimittendsats, uanset om de efterfølgende har haft arbejde i et omfang, der ellers berettiger til beregning af en individuel sats. Dimittender, som genoptjener ret til en ny dagpengeperiode ved opfyldelse af beskæftigelseskravet, vil dog modtage ydelser under aktivering efter de almindelige regler.

Da fremrykningen, som nævnt, hovedsaglig er af teknisk karakter, foreslås det i § 3, stk. 1, at alle unge under 25 år omfattes af fremrykningen, uanset om de allerede er omfattet af den nugældende ungeindsats.

Bestemmelsen er en parallel til § 55 om dagpenge- og aktivperiodens længde. Stk. 1 vedrører således dagpengeperiodens længde og stk. 2 aktivperiodens længde. Stk. 3 omhandler dagpenge i venteperioder mellem tilbud. Stk. 4 opregner hvilke perioder, der forlænger henholdsvis dagpenge- og aktivperioden, mens stk. 5 opregner de perioder, der ikke medregnes i dagpenge- og aktivperioden (de såkaldte »døde perioder«). Stk. 6 er en bemyndigelsesbestemmelse, der tænkes anvendt således, at unge ledige under 25 år også omfattes af de administrative regler, der er fastsat efter § 55, stk. 8.

Til nr. 5 - 8, 15, 18, 21 og 23

Ændringerne er en konsekvens af forslagene i nr. 3 og 4.

Til nr. 9 og 10

Efter de gældende regler er der ret til dagpenge i 24 måneder inden for 36 måneder i dagpengeperioden og i 36 måneder inden for 48 måneder i aktivperioden. Dagpengeperioden og aktivperioden akskiller sig ved, at ledige i hele aktivperioden har ret og pligt til tilbud op til fuld tid, jf. lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

Det foreslås, at ydelsesperioden forkortes således, at der i dagpengeperioden kan modtages dagpenge i 12 måneder inden for 18 måneder. Den ledige overgår herefter til aktivperioden med ret og pligt til aktivering. Aktivperioden er fortsat på 36 måneder inden for 48 måneder. Den samlede periode, hvori der kan modtages dagpenge, er således fremover 4 år.

Til nr. 11

De 50-54 årige ledige ligestilles med andre ledige, idet de særlige regler om forlænget dagpengeter ophæves. Det betyder, at denne gruppe efter udløbet af ydelsesperioden ligesom andre ledige skal have 26 ugers beskæftigelse inden for 3 år for at generhverve retten til en ny dagpengeperiode.

De 55-59 årige, der fremover får en forlænget dagpengeter, vil blive omfattet af ret og pligt til aktivering i hele ydelsesperioden.

Medlemmer, der inden denne lovs ikrafttræden er fyldt 50 år bevarer retten til dagpenge efter § 55, stk. 4., men vil blive omfattet af ret og pligt til aktivering.

Til nr. 12 og 13

Efter de gældende regler forbruger sygdom ikke af ydelsesperioden. Med forslaget vil sygdomsperioder, bortset fra perioder hvor medlemmet har modtaget dagpenge efter afsnit IV i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel eller uarbejdsdygtighed, ikke være en

såkaldt »død periode« og dermed heller ikke udskyde overgangen til aktivperioden.

Afsnit IV i lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel omfatter bl.a. udbetaling af sygedagpenge ved graviditet, sygdom i forbindelse med graviditet og ved adoption.

For at sikre at ledige med længerevarende sygdomsperioder ikke reelt mister muligheden for aktivering, foreslås det, at sygdomsperioder ud over 6 ugers varighed forlænger aktivperioden. Både ydelses- og referenceperiode forlænges med sygdomsperioden ud over de 6 uger.

For at sikre, at ledige over 60 år ikke mister muligheden for at overgå til efterløn, fordi dagpengeperioden ophører i en sygdomsperiode, forstås det, at sygdomsperioder som hidtil betragtes som »død periode« for denne gruppe.

En ledig, som er indplaceret i dagpengeperioden med 5 ugers ledighed, og som fx bliver syg i 16 uger, har ved raskmeldingen forbrugt 21 uger af sin dagpengeperiode. Når den ledige senere overgår til aktivperioden, vil denne være forlænget med 10 uger, svarende til sygdomsperioden ud over 6 uger.

Den hidtil gældende § 55 a om en fremrykket aktiveringsindsats for ledige i forbindelse med sygdom bortfalder, idet det fremsatte forslag også omfatter denne målgruppe.

Til nr. 14

Med forslaget præciseres, at direktøren for arbejdsløshedsforsikringen efter forhandling med Landsarbejdsrådet tillige kan fastsætte fradragregler for beskæftigede, der går på orlov med orlovsydelse i henhold til lov om orlov, lige som for personer, der går på orlov som ledige.

Til nr. 16

Med forslaget får direktøren for arbejdsløshedsforsikringen bemyndigelse til efter forhandling med Landsarbejdsrådet at fastsætte regler om, at særlige former for beskæftigelse, der udføres som led i det civile beredskab, og som ikke er et led i det pågældende medlems hovedbeskæftigelse, ikke skal medregnes ved opgørelsen af overskydende timer i henhold til § 59, stk. 2. Bemyndigelsen vil blive anvendt til at fastsætte regler om, at tilkaldarbejde, der ikke kan planlægges, fx arbejde som deltidsansat brandmand, ikke skal medtages ved opgørelsen af overskydende timer.

Til nr. 17

Der henvises til de generelle bemærkninger i pkt. 5.

Til nr. 19 og 20

Forslaget er en konsekvensændring af ændring af lov om social pension. Efter ændringen af lov om social pension er det ikke længere muligt at søge en bestemt løbende ydelse, fx førtidspension. Ved henvendelse om løbende hjælp til forsørgelse skal kommunen vurdere, hvilken form for forsørgelse der er behov for. Denne vurdering skal foretages senest 8 uger efter henvendelsen. Finder kommunen, at der er grundlag for tildeling af en løbende ydelse, fx social pension, påbegynder kommunen en egentlig sagsbehandling.

Forslaget skal sikre sammenhængen mellem de to love, således at man så vidt muligt undgår, at der opstår perioder uden forsørgelse eller perioder med dobbeltforsørgelse.

Det foreslås, at kommunen fremover skal underrette arbejdsløsheds-kassen, når den påbegynder sagsbehandling om social pension, jf. Socialministeriets bekendtgørelse nr. 1046 af 17. december 1997 om social pension. Arbejdsløsheds-kassen vurderer herefter, om medlemmet stadig står til rådighed for arbejdsmarkedet. Er dette tilfældet, indtræder begrænsningen i medlemmets dagpengeret ved tilkendelsen af pensionen, dog senest efter 3 måneder.

Med forslaget er der ikke tilsigtet en ændring af bestemmelsens tidligere anvendelsesområde. Det bemærkes, at den generelle pligt for medlemmet til at underrette arbejdsløsheds-kassen om forhold, der har betydning for retten til dagpenge, fortsat gælder.

I forbindelse med ændringen vil Arbejdsministeriet og Socialministeriet vurdere behovet for, at kommunerne også i andre situationer giver arbejdsløsheds-kasserne underretning ved påbegyndelse af sagsbehandling om fx invaliditetsydelse, revalidering og fleksjob.

Til nr. 22, 24 og 25

Der er efter de gældende regler mulighed for, at særlige grupper af medlemmer under visse betingelser får kontingentfritagelse. Det drejer sig om medlemmer, der deltager i et fagligt dagkursus eller er elever på fx folkehøjskoler eller landbrugsskoler i Danmark eller i et andet nordisk land.

I medfør af bemyndigelsesbestemmelsen i § 76, stk. 8, er der fastsat regler om kontingentfritagelse ved frihedsberøvelse og ved udløb af dagpengeretten. Fritagelse forudsætter, at medlemmet ikke får hjælp til forsørgelse efter lov om aktiv socialpolitik. Kontingentfritagelse ved udløb af dagpengeretten kan alene ske for 6 måneder inden for hvert kalenderår.

Det fremgår af arbejdsløsheds-kassernes indberetning for 1997, at kun ca. 700 medlemmer, svarende til

0,3 promille, har fået kontingentfritagelse. Bortset fra gruppen af frihedsberøvede, er det samlede antal medlemmer, der er berørt af reglerne om kontingentfritagelse så lille, at der ikke skønnes at være et praktisk behov for at opretholde adgangen til kontingentfritagelse.

Reglerne om fritagelse for betaling af kontingent for bl.a. deltagere i fagligt dagkursus eller i godkendte kurser på en folkehøjskole mv. ophæves, da det ikke findes hensigtsmæssigt at stille disse studerende anderledes end andre uddannelsessøgende.

Det foreslås derfor, at de detaljerede regler om kontingentfritagelse erstattes af en bemyndigelse til direktøren for arbejdsløshedsforsikringen, hvorefter medlemmer, der er frihedsberøvede, kan fritages for at betale medlemsbidrag. Der kan endvidere fastsættes regler om, at andre grupper af medlemmer i særlige tilfælde kan fritages for at betale medlemsbidrag.

Bemyndigelsesbestemmelsen tænkes anvendt i særlige situationer, hvor det vil være åbenbart urimeligt, at medlemmet ikke fritages for betaling af medlemsbidrag.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 1999.

Til § 3

Til stk. 1

Det foreslås, at alle unge ledige under 25 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse fra den 1. januar 1999 omfattes af fremrykningen af aktivperioden til efter 6 måneders ledighed inden for 9 måneder, uanset om de allerede er omfattet af den nugældende ungeindsats.

Forslaget indebærer, at der efter 1. januar 1999 ikke vil være ledige i den nugældende ungeindsats. Dette vil lette Arbejdsformidlingens og arbejdsløsheds-kassernes arbejde, da de herefter ikke skal administrere to regelsæt. For den unge ledige vil forskellen i de to ordninger hovedsagligt være af teknisk karakter.

Det foreslås endvidere, at unge ledige under 25 år med en erhvervskompetencegivende uddannelse, som er indplaceret før den 1. januar 1999, omfattes af de nye regler om fremrykning af aktivperioden, når de har været ledige 6 måneder inden for 9 måneder regnet fra lovforslagets fremsættelse.

Har de ledige mere end 6 måneders ledighed, når de overgår til aktivperioden, fratrækkes den overskydende ledighed i aktivperioden på 42 måneder inden for 57 måneder. Den overskydende ledighed fratrækkes i

både ydelses- og referenceperioden. Forslaget sikrer, at den samlede ydelsesperiode er 4 år.

Til stk. 2

Ændringen i § 1, nr. 9, har virkning for medlemmer, der påbegynder en dagpengeperiode den 1. januar 1999 eller senere. Disse medlemmer vil således skulle overgå til aktivperioden, når de har modtaget dagpenge i en periode på sammenlagt 12 måneder inden for 18 måneder.

For medlemmer, som påbegynder en dagpengeperiode før 1. januar 1999, og som ikke senere har erhvervet ret til en ny dagpengeperiode, jf. § 53, sker der en gradvis afkortning af dagpengeperioden.

Medlemmer, der senest påbegynder en dagpengeperiode den 31. december 1998, har indtil den 1. januar 1999 en dagpengeperiode på 24 måneder inden for 36 måneder. Derefter har de pr. 1. januar 1999 en dagpengeperiode på 18 måneder inden for 30 måneder inden overgangen til aktivperioden.

Pr. 1. januar 2000 har medlemmerne ret til en dagpengeperiode på 12 måneder inden for 18 måneder. Herefter overgår de til aktivperioden.

Afkortningen af dagpengeperioden vil således være afsluttet pr. 1. januar 2000.

Med hensyn til indfasning af aktiveringsindsatsen i forbindelse med afkortningen af dagpengeperioden og fremrykningen af aktivperioden henvises til det sam-

tidig fremsatte lovforslag om ændring af en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

Til stk. 3

Ændringen i § 1, nr. 11, har virkning for medlemmer, der mister dagpengereetten, jf. § 55, stk. 2, den 1. januar 1999 eller senere, og som ikke er fyldt 50 år inden den 1. januar 1999.

Forslaget indebærer, at medlemmer, som allerede inden den 1. januar 1999 er fyldt 50 år, bevarer retten til at modtage dagpenge efter den nugældende § 55, stk. 4, men vil blive omfattet af ret og pligt til aktivring.

Retten til at bevare den forlængede dagpengeret følger fortsat de nugældende regler, og er således betinget af, at man ikke på ny opfylder beskæftigelseskravet og dermed generhverver retten til en ny ydelsesperiode.

Til stk. 4

Det foreslås, at kun sygdomsperioder påbegyndt efter lovens ikrafttrædelse er omfattet af bestemmelsen. Hermed sikres, at arbejdsløhedskasserne har mulighed for at registrere sygdomsperiodens start og samtidig sikres, at medlemmer med sygdomsperioder påbegyndt før lovens ikrafttrædelse ikke stilles anderledes end efter de nugældende regler.

Lovforslag nr. L 32. Skriftlig fremsættelse (8. oktober 1998)

Arbejdsministeren (Ove Hygum):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Udvidet ungeindsats, afkortning af dagpengeperioden, fremrykning af aktivperioden m.v.)

(Lovforslag nr. L 32).

Lovforslaget er et led i regeringens samlede udspil om den 3. fase af arbejdsmarkedsreformen og er udarbejdet på baggrund af den enighed, der er opnået med arbejdsmarkedets parter.

Forslaget skal ses i sammenhæng med de samtidig fremsatte lovforslag om ændring af lov om en aktiv arbejdsmarkedspolitik (Tidlig aktive-ring m.v.) samt forslag til lov om ændring af lov om orlov og lov om arbejdsmarkedsuddannelser (Lediges muligheder for selvvalgt orlov til uddannelse og selvvalgt deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser).

De væsentlige elementer i dette lovforslag er:

1. Målgruppen for ungeindsatsen udvides til at omfatte alle unge under 25 år.
2. Fremrykning af aktivperioden og afkortning af dagpengeperioden, så den samlede ydelsesperiode bliver 4 år.

3. Ændring af reglerne om forlænget dagpenget for de 50-59 årige.
4. Ændring af reglerne om sygdoms indflydelse på dagpengeperioden (?døde perioder?).
5. Formidling af rimeligt arbejde fremrykkes til efter 3 måneders ledighed.
6. Der gives mulighed for, at alle, der før det fyldte 18. år har gennemført en erhvervs-mæssig uddannelse af mindst 18 måneders varighed, kan optages i en arbejdsløsheds-kasse.
7. Der gives mulighed for at undtage visse former for beskæftigelse, der udføres som en del af det civile beredskab, fra timeoverførselsreglerne.
8. Ændring af reglerne om kontingentfritagelse.

Idet jeg i øvrigt henviser til den generelle fremsættelse vedrørende den samlede lovpakke om den 3. fase af arbejdsmarkedsreformen samt til lovforslaget og bemærkningerne hertil, skal jeg på regeringens vegne anbefale forslaget til Tingets velvillige behandling.